

Могло би вам се опростити што сте, док су Сједињене Америчке Државе и Иран последњих дана размењивали ударе, помислили да су тек прошлог месеца потписали Исламабадски меморандум, којим је формализован процес окончања рата и успостављен рок од шездесет дана за преговоре о коначним условима споразума.

Јер заиста – било је то тек прошлог месеца. Али било је толико претњи, бомбастичних изјава, напада и наглих повлачења да се чини као да је овај сукоб већ неколико пута почињао и завршавао се.

Рат траје свега пет месеци, али већ поприма обележја нечега што је постало трајни део свакодневице – својеврсне бескрајне представе у којој се исти призори изнова понављају, толико слични једни другима да их једва могу разликовати и они који најпажљивије прате догађаје.

Рат је завршен. Рат је на свом врхунцу. Иранци су храбар народ. Иранци су олош, а нарочито њихови лидери. Иранци не желе примирје. Иранци очајнички моле за примирје. Ормушки мореуз је отворен. Затворен је. Делимично је отворен.

Да резимирамо – у рату за који се тврдило да ће трајати свега неколико недеља, а који сада улази у шести месец, тренутно се налазимо у ситуацији у којој су Сједињене Америчке Државе прошириле ваздушне нападе на Иран у оквиру, како су то назвале, „велике војне казнене акције“.

Иран је поново гађао америчке војне базе широм региона. Хути су објавили да уводе сопствену блокаду и другог кључног поморског пролаза – тако да се рат сада протеже од Персијског залива до Црвеног мора.

Трамп више не може да се извуче из овог сукоба. Иран сада разуме колику преговарачку снагу представља Ормушки мореуз и какву географску предност, а самим тим и војну има у контроли тог пролаза, пише колумнисткиња Гардијана Несрине Малик.

Пише: Несрин Малик (Гардијан)
уторак, 28 јул 2026 10:49

Слање копнених снага значило би дуготрајну и крваву кампању која би однела велики број живота. У САД, погибија досад 18 војника, као и утисак да Пентагон покушава да тај број умањи, изазвали су талас огорчења

Трамп не може да оконча рат док је тај адут у иранским рукама, а Иранци га неће завршити док га имају. Не може ни да се повуче под условима који би једноставно вратили стање на оно какво је било пре рата. Али не може ни да крене до краја. Слање копнених снага значило би дуготрајну и крваву кампању која би однела велики број живота. У Сједињеним Државама, погибија досад 18 војника, као и утисак да Пентагон покушава да тај број умањи, изазвали су талас огорчења.

Шта сада? Логика по којој се, због већ уложених жртава и трошкова, наставља улагати још више новца и жртвовати још више људи у ратном глибу. Рат је Сједињене Државе

Пише: Несрин Малик (Гардијан)
уторак, 28 јул 2026 10:49

већ коштао готово 40 милијарди долара. Пентагон сада тражи још 67 милијарди. Захтев Беле куће упућен Конгресу за наредну фискалну годину износи огромних 1,5 билиона долара.

Последица таквог расипања за САД јесте гушење домаће буџетске потрошње.

„Водимо ратове“, рекао је Трамп раније ове године. „Није могуће да истовремено финансирамо вртиће, Медикејд, Медикер... Морамо да водимо рачуна о једној ствари – војној заштити.“

Зарад чега? Зарад рата који су саме Сједињене Државе покренуле, који нико није тражио, који нема никакву одбрамбену сврху и којим управља дружина силеџија и улиџица.

Све се баца у пећ Трампових авантура – иранска деца, цивили и инфраструктура; привреде заливских држава, њихова политичка стабилност, па чак и пијаћа вода, док Иран гађа постројења за десалинизацију од којих многе од тих земаља у великој мери зависе.

А последице осећа готово свако домаћинство на свету. Цена нафте прошле недеље премашила је сто долара по барелу, а цене енергије порасле су широм света. Цена нафте Брент сада је готово 40 одсто виша него пре почетка рата. Галон бензина у Сједињеним Државама сада кошта 37 одсто више него раније док је дизел скупљи за 40 одсто.

У Великој Британији цене горива поново су нагло порасле – готово педесет одсто само овог месеца – а разлика између нових, виших цена нафте и онога што ће возачи плаћати на пумпама осетиће се за отприлике две недеље.

Иста прича понавља се широм света, оптерећујући потрошњу енергије и државне буџете. То нису само статистички подаци – заједно они представљају ништа мање него глобално преобликовање енергетског поретка док се рат с Ираном учвршћује као

Пише: Несрин Малик (Гардијан)
уторак, 28 јул 2026 10:49

дуготрајна стварност.

Тиме се додатно повећава притисак на привреде широм света које се већ налазе у различитим облицима кризе – било да је реч о богатим капиталистичким државама које посрћу под теретом приватизације, неоправданог дизања цена и ратног профитерства, или о сиромашнијим земљама чије владе више не могу да ублаже терет који већ исцрпљени грађани подносе.

Протести због раста трошкова живота и цена горива избили су и паралисали саобраћај од Ирске до Кеније

Протести због раста трошкова живота и цена горива избили су и паралисали саобраћај од Ирске до Кеније.

Управо зато је овај нестабилан тренутак идеална прилика да се усвоје неке мере које би унеле више стабилности и ојачале поверење у управљање привредом. На пример, могла би се заменити Трампова царинска политика, која је истекла прошле седмице, новом – уведеном уз образложење да поједине земље не чине довољно у борби против „принудног рада“.

Ако вам се чини да је то смешан изговор и да Трампова администрација заправо није дубоко забринута због лоших услова рада широм света, онда је то, нажалост, симптом такозваног „синдрома Трампове поремећености“. Требало би да се прегледате.

Не постоји мера која би могла да ублажи нагомилане последице овог разарања; нема субвенције ни ограничена цена које би могло да амортизује тако снажан удар у само срце светских енергетских транспортних праваца и производње нафте.

Сви смо постали таоци режима у Сједињеним Државама који своју војну и економску моћ ставља у службу ега и незнања; везани смо за администрацију која државом управља на исти начин на који наступа и у свету – у потрази за политичким поенима, у игри у којој

Пише: Несрин Малик (Гардијан)
уторак, 28 јул 2026 10:49

ниједан потез није ни сувише ситан, ни сувише крупан.

Било да поставља упозорења испред Смитсонијан института да су поједини експонати „нетачни“, уводи грубе царинске мере или увлачи читав један регион у рат зато што је мислио да ће то бити лако и да ће изгледати добро – Трамп поступа крајње непромишљено и лакомислено, час му је досадно, час га обузима бес. Као да је читав свет играчка којом може да се поиграва, одбаци је, па је поново узме, продрма и гурне у новом правцу.

Везани за америчку хегемонију, сви ми бројимо новац, жртве и све већи данак који свет плаћа због избора једног јединог човека и спремности каријериста и кукавица да га подржавају и омогућавају му да настави тим путем

А ништа не указује на то да ће се то ускоро променити. Везани за америчку хегемонију, сви ми бројимо новац, жртве и све већи данак који свет плаћа због избора једног јединог човека и спремности каријериста и кукавица да га подржавају и омогућавају му да настави тим путем. Што све то дуже траје, то ће се ти трошкови све више претварати у позадинску буку наше свакодневице, а оно што је некада било незамисливо изнова ће постајати нова нормалност.

Рат с Ираном најопаснији је израз тог процеса. Привидни дипломатски помаци, претње коначним и одлучујућим ескалацијама – све је то уступило место суморној стварности.

Скуп и разоран рат, који из дана у дан преобликује геополитику, државне буџете и кућне финансије, поново је постао нова нормалност. Трамп је у замци. Није спреман да прихвати политички неприхватљиву цену мира. А рачун, на крају, плаћају сви остали.

(Данас)